

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

TRAKYA KALKINMA AJANSI
2024 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI
(1 OCAK- 31 ARALIK 2024)

(Ocak 2024)

TR21 Bölgesi (Edirne, Kırklareli, Tekirdağ)

İÇİNDEKİLER TABLOSU

TABLolar LİSTESİ	4
KISALTMALAR	5
YÖNETİCİ ÖZETİ/ SUNUŞ	6
1. GİRİŞ	7
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	10
2.1. KATMA DEĞERLİ İHRACAT SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	10
2.1.1. Amaç	10
2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	10
2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	13
2.1.4. Proje ve Faaliyetler.....	16
2.1.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	17
2.1.6. İzleme ve Değerlendirme	17
2.2. İMALAT SANAYİNDE VERİMLİLİK VE YEŞİL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI	18
2.2.1. Amaç	18
2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	18
2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	20
2.2.4. Proje ve Faaliyetler.....	23
2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	24
2.2.6. İzleme ve Değerlendirme	25
2.3. KIRSAL KALKINMA SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	26
2.3.1. Amaç	26
2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	26
2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	29
2.3.4. Proje ve Faaliyetler.....	32
2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	33
2.3.6. İzleme ve Değerlendirme	34
3. KURUMSAL GELİŞİM	35
3.1. Faaliyetler	35
3.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama	35
3.1.2. İşbirliği ve Koordinasyon.....	35
3.1.3. Kapasite Geliştirme	35
3.1.4. Tanıtım Faaliyetleri	35

3.1.5.	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	35
3.1.6.	Diğer Proje ve Faaliyetler	35
4.	YEREL KALKINMA FIRSATLARI.....	36
4.1.	Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları	36
4.1.1.	Amaç	36
4.1.2.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	36
4.1.3.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	36
4.1.4.	Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması	37
4.1.5.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	37
4.1.6.	İzleme ve Değerlendirme	37
4.2.	Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın Hazırlanması.....	37
4.2.1.	Amaç	37
4.2.2.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	37
4.2.3.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	38
4.2.4.	Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması	38
4.2.5.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	38
4.2.6.	İzleme ve Değerlendirme	38
4.3.	Ajans Destekleri	38
4.3.1.	Teknik Destek	38
4.3.2.	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı	40
4.4.	Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları.....	41
4.4.1.	Amaç	41
4.4.2.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	41
4.4.3.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	42
4.4.4.	İzleme ve Değerlendirme	42
5.	SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	44
6.	EKLER.....	45

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Trakya Bölgesi Yabancı Hasta Sayıları, 2017-2022.....	12
Tablo 2: Katma Değerli İhracat SOP Sonuç Hedefleri	14
Tablo 3: Katma Değerli İhracat SOP Çıktı Hedefleri	14
Tablo 4: Katma Değerli İhracat SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması.....	17
Tablo 5: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Sonuç Hedefleri.....	20
Tablo 6: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Çıktı Hedefleri.....	21
Tablo 7: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Zaman Planlaması	24
Tablo 8: Kırsal Kalkınma SOP Sonuç Hedefleri	29
Tablo 9: Kırsal Kalkınma SOP Çıktı Hedefleri.....	30
Tablo 10: Kırsal Kalkınma SOP Zaman Planlaması	33
Tablo 11: Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları Sonuç Göstergeleri	36
Tablo 12: Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları Çıktı Göstergeleri	36
Tablo 13: Proje Havuzu Oluşturulması Zaman Planlaması	37
Tablo 14: Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın Hazırlanması Faaliyeti Çıktı Göstergeleri.....	38
Tablo 15: Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın Hazırlanması Faaliyeti Zaman Planlaması	38
Tablo 16: Teknik Destek Zaman Planlaması	39
Tablo 17: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Sonuç Göstergeleri.....	41
Tablo 18: SOGEP Zaman Planlaması	41

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Trakya Kalkınma Ajansı Organizasyon Şeması	7
Şekil 2 Sağlık Turizmi Yetki Belgesine Sahip Tesis ve Aracı Kuruluşlar, Ağustos 2023	11
Şekil 3 Trakya Bölgesi Kent-Kır Nüfus İstatistikleri.....	26

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
DTİM	: Dış Ticaret İstihbarat Merkezi
EYDO	: Edirne Yatırım Destek Ofisi
FD	: Fizibilite Destek Programı
GPD	: GÜdümlü Proje Desteği
IPA	: AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
İDB	: İzleme ve Değerlendirme Birimi
KYB	: Kurumsal Yönetim Birimi
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KOSGEB	: T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KSS	: Küçük Sanayi Sitesi
KYDO	: Kırklareli Yatırım Destek Ofisi
NACE	: Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
PPKB	: Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi
PYB	: Program Yönetim ve Proje Geliştirme Birimi
SOP	: Sonuç Odaklı Program
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TD	: Teknik Destek Programı
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TYDO	: Tekirdağ Yatırım Destek Ofisi
YDO	: Yatırım Destek Ofisi
YKF	: Yerel Kalkınma Fırsatı

YÖNETİCİ ÖZETİ/ SUNUŞ

2024 yılı Çalışma Programı, 2010 yılından itibaren faaliyet gösteren Trakya Kalkınma Ajansının “Dijital Dönüşüm Odağında Yeşil Ekonomi ile Gelişen Trakya” vizyonu doğrultusunda 2024 yılında gerçekleştirilecek faaliyetleri kapsamaktadır. Ajansın 2024 yılında gerçekleştireceği program ve faaliyet çalışmaları düzenlenirken, Cumhurbaşkanlığı 4 numaralı Kararnamesinde belirtilen amaç ve kurallara dikkat edilmiş, Bakanlık tarafından iletilen “Kalkınma Ajansları Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları” ile ulusal ve bölgesel planlarla uyumlu ve tutarlı hazırlanmıştır. Bu doğrultuda sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları belirlenmiştir.

Sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları, bölgenin kalkınması için önem arz eden ve ilerleme potansiyeli taşıyan alanları kapsamaktadır. Belirlenen stratejik tercihler kapsamında uygulanan sonuç odaklı programlar aşağıdaki gibidir;

- Katma Değerli İhracat Sonuç Odaklı Programı
- İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı
- Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı

Ajans tarafından önemli olarak görülen ancak herhangi bir SOP kapsamında yer verilmeyen proje, analiz ve faaliyetler yerel kalkınma fırsatları (YKF) bölümünde yer almaktadır.

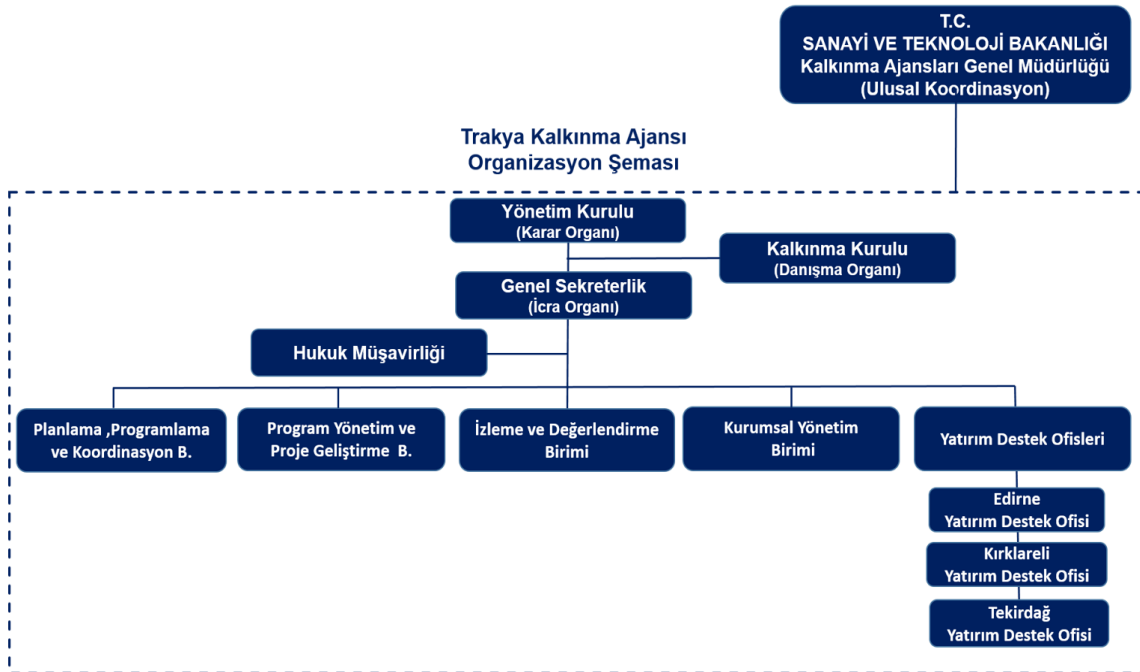
2024 yılı Çalışma Programı kapsamında yer alan sonuç odaklı programların ve yerel kalkınma fırsatlarının belirlenen stratejik tercihler doğrultusunda bölgenin kalkınmasına ve gelişmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

1. GİRİŞ

Trakya Kalkınma Ajansı faaliyetlerini, kanun ve yönetmelikler doğrultusunda katılımcılık, şeffaflık ve iş birliği ilkeleri çerçevesinde TR21 Trakya (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) Bölgesinde 2010 yılından itibaren sürdürmektedir. Ajansın temel amacı, 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 184. Maddesinde “Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak” olarak belirlenmiştir.

Şekil 1 Trakya Kalkınma Ajansı Organizasyon Şeması

Ajans kurulduğu yıldan bu zamana kadar diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği ve koordinasyon sağlayarak çalışmalarını yürütmektedir.

Ajans, ilk yıldan itibaren kurumsallaşma çalışmalarına devam etmekte olup hazırladığı 2010-2013 Bölge Planı, 2014-2023 Bölge Planı ve 2024-2028 Bölge Planı yanında birçok araştırmaya da öncülük etmiştir. Bölgenin kalkınmasına ve gelişimine yön vermek amacıyla “Rekabetçilik Analizi”, “Turizm Master Planı”, “İlçe Vizyon Belirleme Çalışmaları”, “Trakya Lojistik Master Planı”, “Sosyal Yapı ve Beşeri Sermaye Analizi”, “Girişimcilik Analizi”, “Göç Analizi”, “Süt ve Süt Ürünleri Sektör Araştırması”, “TR21 Trakya Bölgesi İş Gücü Analizi”, “Ekonomik Kompleksite Analizi” gibi birçok araştırma yürütmüştür. Bu çalışmalar, bölge planı ve ajansın çalışma alanlarının belirlenmesinde bir girdi olmanın yanında, diğer kurum ve kuruluşlar ile araştırmacılara yapacakları çalışmalarda yol gösterici dokümanlar olma niteliğindedir.

Ajans 2024 yılı Çalışma Programı, ulusal planlar, bölge planı ve diğer araştırmalarla tutarlı olarak Yönetim Kurulunun yönlendirme ve gözetiminde mevcut kaynakların yerinde ve etkin

kullanımını sağlama ve yerel potansiyeli harekete geçirme amacına uygun olarak belirlenen faaliyetlerden oluşmaktadır.

2024 yılı Çalışma Programının belkemiğini oluşturan sonuç odaklı programlar, Ajansın bugüne kadar bölgede yaptığı araştırma ve çalışmalarına dayanılarak bölge planı ve sektörel stratejilere uygun olarak hazırlanmıştır. 2024 yılı Çalışma Programı, bölge için önemli olan diğer araştırma ve faaliyetlerini yerel kalkınma fırsatları başlığı altında içermekte olup bu araştırma ve faaliyetlerin önümüzdeki yıllarda sonuç odaklı programa dönüştürülmesi beklenmektedir.

2024-2028 TRAKYA BÖLGE PLANI VİZYONU VE STRATEJİK ÖNCELİKLERİ

VİZYON

“DİJİTAL DÖNÜŞÜM ODAĞINDA YEŞİL EKONOMİ İLE GELİŞEN TRAKYA”

Temalar

Tarım

Turizm ve
Kültür

Sanayi ve
Teknoloji

Kent ve
Çevre

Stratejik Öncelikler

1

Tarımsal üretimde
katma değer
ve verimliliğin
artırılması

- 1.1 Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.
- 1.2 Tarımsal üretim sürecinde akıllı tarım uygulamalarının kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
- 1.3 Üretim çevreye duyarlı, bilgiye ve işbirliğine dayalı geliştirilecektir.

2

Sürdürülebilirlik
ilkeleri çerçevesinde
turizmde
rekabetçiliğin
sağlanması

- 2.1 Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/potansiyel destinasyonların alt ve üst yapıları geliştirilecektir.
- 2.2 Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.
- 2.3 Bölgede turizm sektöründe hizmet kalitesi artırılabilecektir.
- 2.4 Bütünleşik pazarlama stratejisi doğrultusunda bölgedeki turizm değerlerinin tanıtımına odaklanılacaktır.

3

İmalat sanayiinin
küresel rekabet
gücünün, yeşil ve
dijital dönüşüm ile
yenilikçi bir
yapıda artırılması

- 3.1 İmalat sanayiine yönelik temel altyapı imkanları iyileştirilecektir.
- 3.2 Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş süreci başlatılacaktır.
- 3.3 İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.
- 3.4 İmalat sanayiinde dijital dönüşüme geçiş hızlandırılacaktır.
- 3.5 Bölgesel sanayi ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli ve teknik iş gücü geliştirilecektir.
- 3.6 İhracatın artışı ve ithalatın azaltılması ile birlikte yerleştime çalışmaları hızlandırılacaktır.

4

Yaşamı önemseyen
ve doğal kaynakları
sorumlu kullanan
insan ve çevre odaklı
bölgeye geçilmesi

- 4.1 Bölgede kentsel yaşam kalitesi yükseltilecektir.
- 4.2 Karbon ayak izinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması için eyleme geçilecek, hava kalitesi artırılabilecektir.
- 4.3 Atık üretimi azaltılarak ve kirleticilerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.
- 4.4 Biyoçeşitliliğin ve doğanın korunmasına katkı sağlanacaktır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. KATMA DEĞERLİ İHRACAT SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.1.1. Amaç

Genel Amaç: Bölgenin katma değerli ürün ve hizmet ihracatından elde ettiği geliri artırmak

Özel Amaç 1: Sağlık turizmi alanında hizmet veren kurumların kurumsal ve operasyonel kapasitelerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 2: İşletmelerin ihracat kabiliyetlerinin ve yetkinliklerinin geliştirilmesi

2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

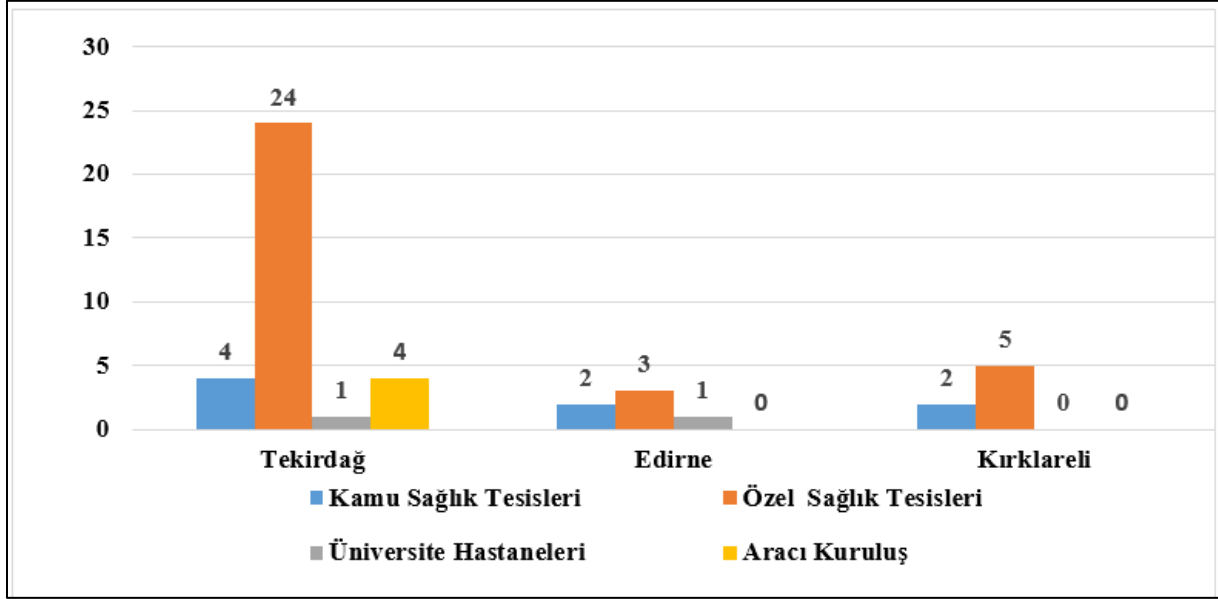
Katma Değerli İhracat Sonuç Odaklı Programının temel amacı bölgenin katma değerli ürün ve hizmet ihracatından elde ettiği gelirin artırılmasıdır. Program kapsamında hizmet ihracatında katma değer üreten sağlık turizmi ile yüksek ve orta-yüksek teknoloji sektörlerinin ihracatına odaklanılmaktadır.

Ülkemiz mal ve hizmet ihracatında potansiyelini tam olarak hayata geçirmek ve ihracat gelirini artırmak amacıyla birçok çalışmayı eş zamanlı olarak yürütmektedir. Sağlık turizmine yönelik çalışmalar da bunlardan biridir. 11'inci Kalkınma Planı'nda sektöre yedi farklı yerde referans verilmekte ve sağlık turizminin geliştirilmesine yönelik eylemler sıralanmaktadır. Hizmet ihracatında sağlık turizminin kritik önemi vurgulanmaktadır. Bununla birlikte sağlık turizmi Trakya Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan 2024-2028 TR21 Trakya Bölge Planı'nda da öncelikli alanlardan biri olarak yer almaktadır.

Sağlık Bakanlığı verilerine göre pandeminin olumsuz etkilerine rağmen 2021 yılında 671 bin yabancı hasta ülkemizi ziyaret etmiştir. 2019 yılında 701 bin olan hasta sayısı 2020 yılında yarıya düşmüş, ancak 2021 yılında pandemi öncesi seviyesine ulaşmıştır. Bu durum sektörün krizlere rağmen hızlı toparlandığını göstermektedir. 2022'de bu rakam 1.3 milyon hastaya ulaşarak rekor kırmıştır. Sektörün ülkemize kazandırdığı döviz getirisi de bu artışa paralel olarak her yıl katlanarak artmaktadır. 2020 yılında 1.1 milyar dolar civarında seyreden gelir, 2022'de 2 milyar dolar seviyelerine çıkmıştır. Doğru strateji ve yatırımlar ile bu gelirlerin daha da yükselmesi hedeflenmektedir. Medikal turizm alanında Türkiye'deki dinamizmin bir benzeri Trakya Bölgesi'nde görülmektedir. Kırklareli, Edirne ve Tekirdağ illerini kapsayan Trakya'da, yetki belgesi alan kuruluş sayısı 46'ya çıkmıştır.

Şekil 2 Sağlık Turizmi Yetki Belgesine Sahip Tesis ve Aracı Kuruluşlar, Ağustos 2023

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Bölge sağlık turizminde ülkenin güçlü kümelerinden birisine ev sahipliği yapmaktadır. Bölgede güçlü hekim kadrosunun kurulmasında Trakya Üniversitesi ve Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi bünyesinde bulunan tıp fakülteleri kritik rol oynamaktadır. Ayrıca İstanbul'a yakınlık da Trakya'yı hekimler açısından avantajlı hale getirmektedir. Sağlık Bakanlığı verilerine göre yabancı hasta sayıları 2017 yılından bu yana hızlı bir şekilde yükseliş kaydetmektedir. 2017 yılında 3.671 olan yabancı hasta sayısı, 2022'de 54.987'ye çıkmış, bu oranda elde edilen gelirler de artmıştır. Diğer bir deyişle Trakya Bölgesi, Türkiye'nin önemli sağlık turizmi destinasyonlarından biri olmaya başlamıştır. Trakya Bölgesi, konumu itibarıyla ülkemizin Avrupa'ya açılan kapısı olduğu için yabancı hastalar açısından da önemli bir cazibe merkezidir. Bu anlamda Balkanlardan karayolu ile gelen binlerce hasta Trakya'daki sağlık kuruluşlarını tercih etmektedir. Ayrıca İstanbul Havalimanı'na yakınlık (araba ile 1,5 saat) Trakya'yı rakip destinasyonların bir adım önüne geçirmektedir. Hasta sayısı arttıkça özel sağlık kuruluşları yatırım yarışına girmiş, bölgedeki sağlık turizmi kümesi güçlenmiş, rekabetin de etkisiyle kurumlar yeni pazarlara açılmaya başlamışlardır. Hâlihazırda Balkanların yanı sıra Batı ve Orta Avrupa'dan yabancı hastalar da Trakya'yı tercih etmeye başlamıştır. Bölge hem fiyat hem de kalite açısından yerli ve yabancı rakip destinasyonların önündedir.

Trakya Kalkınma Ajansı 2017 yılından bu yana bölgede sağlık turizminin geliştirilmesine yönelik çalışmaları Trakya Sağlık Turizmi Strateji Raporu ve Eylem Planı'nda öngörüldüğü üzere aşağıda yer alan başlıklarda yürütmektedir:

1. İş Birliği Geliştirme ve Danışmanlık Faaliyetleri
2. Referans Doküman Hazırlanması
3. Eğitim Faaliyetleri
4. Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri
5. Sağlık Turizmi Destekleri

2017 yılında Ajans koordinasyonunda organize edilen faaliyetler 2020 yılı itibariyle yine Ajans tarafından kurulan Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği aracılığıyla sürdürülmektedir. Sağlık turizmi alanında yapılan çalışmalar neticesinde 1000 sağlık personeline yabancı dil, sağlık turizmi, iletişim, pazarlama gibi alanlarda eğitim verilmiş; Türkiye ve hedef ülkelerde sektör fuarlarına katılım sağlanmış, ticaret ve alım heyetleri düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra bölgenin sağlık turizmi potansiyelini göstermek amacıyla farklı dillerde tanıtım filmi hazırlanmıştır. Yapılan çalışmaların bölgede yabancı hasta sayılarına olumlu yansıdığı görülmüştür.

Tablo 1: Trakya Bölgesi Yabancı Hasta Sayıları, 2017-2022

İl	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Edirne	1.504	2.227	2.497	1.536	19.710	29.971
Tekirdağ	2.014	2.604	3.419	13.163	14.480	16.840
Kırklareli	153	226	323	879	2.905	8.176
TOPLAM	3.671	5.057	6.239	15.578	37.095	54.987

Kaynak: Edirne, Kırklareli, Tekirdağ İl Sağlık Müdürlükleri

Bölgede Ajans koordinasyonunda sektörel iş birliği mekanizması oluşturulmuş ve bu sayede 2022 yılı üçüncü çeyreğinde Ticaret Bakanlığı tarafından onaylanan “Trakya Sağlık Turizmi Kümelenmesi HİSER Projesi” uygulanmaya başlamıştır. Katma Değerli İhracat Sonuç Odaklı Programı kapsamında bölgenin hizmet ihracatı olarak değerlendirilen sağlık turizminden elde ettiği geliri artırmak amacıyla HİSER projesine devam edilecektir. Proje kapsamında hazırlanan ihtiyaç analizi raporu çerçevesinde kümenin yol haritası belirlenecek, eğitim/danışmanlık faaliyetleri uygulanacak ve hedef pazarlara yönelik sektörel ticaret/alım heyetleri düzenlenecektir.

Ülkelerin ihracat rakamları ele alınırken, yapılan toplam ihracat kadar kilogram başına ihracat değeri de önemli bir veri olarak kabul edilmektedir. Yabancı pazarlara satılan ürünün kilogram başına değerinin yüksek olması yüksek katma değerli ürün ihraç edildiğini gösterir ve ülkeler ihracatta bu değeri arttırmak için çeşitli politikalar geliştirir. Bu değer ile yenilikçilik ve ar-ge çalışmalarına yapılan yatırımlar paralel bir seyir izlemektedir. Örneğin, TİM rakamlarına göre 2017 yılında ülkemizde kilogram başına ihracat değeri 1,36 dolar iken, bu değer Almanya’da 3,74 dolar olarak kayıtlara geçmiştir. Türkiye’nin Orta Vadeli Program’da (2024-2026) dile getirilen ihracat hedeflerine ulaşması için ihracat birim değerinin artırılması elzemdir.

Türkiye’nin kilogram başına ihracat değeri 2008 yılından bu yana 1 ile 1,6 dolar arasında gidip gelmektedir. Değer 2014 yılında 1,59 dolar iken, 2020’ye kadar sürekli azalarak 1 dolar seviyelerine inmiştir. Bu da Türkiye’nin söz konusu süreçte yüksek teknolojlili ürün ihracatında geriye düştüğünü göstermektedir. Ancak rakam 2021’de 1,18 dolar; 2022’de ise 1,44 dolar seviyesine yükselerek tırmanışa geçmiştir. Bu yükseliş pandemi sürecinde yükte ağır pahada hafif ürünlerin ihracatının azalması ile açıklanmaktadır. Bu yükselişin sürdürülebilir kılınması amacıyla katma değerli üretim ve ihracat alanlarında destekleyici faaliyetlerin artırılması gerekmektedir. Türkiye’nin orta gelir tuzağından çıkması da buna bağlıdır.

Trakya Bölgesi, özellikle Tekirdağ ilinin sahip olduğu üretim potansiyeli ve sanayi yapısı ile katma değerli ihracatta Türkiye ortalamalarının üzerinde bir performans sergilemektedir. Ancak destekleyici projeler ile Trakya Bölgesi'nden yapılan katma değerli ihracatın sürdürülebilir hale gelmesi önemlidir. Örneğin; kimya, ilaç, elektrik-elektronik, makine ve aksamaları, hazır giyim, savunma sanayi gibi katma değerli ihracat yapma potansiyeli olan sektörlerden gelen firmalara SOP faaliyetleri kapsamında öncelik verilecektir. Bu sektörlerin ihracat kabiliyetlerinin artırılması, ihracat yapmayan firmaların ihracata başlatılması, bu sektörlerdeki KOBİ'lerin ihracat süreçlerine alıştıırılması ve teknik olarak desteklenmesi sağlanacaktır.

Trakya Bölgesi'nde bulunan illerin ihracatta teknoloji seviyelerine bakıldığında, Tekirdağ'da orta-yüksek teknoloji düzeyi ihracatında yükselme eğilimi olduğu ve kentin ihracatında en önemli payın yüzde 41,3 ile orta-yüksek teknolojide olduğu görülmektedir. Edirne ve Kırklareli illerinde ise ihracatın büyük kısmının düşük teknoloji düzeyinde seyrettiği görülmektedir. Aynı dönem içerisinde Türkiye genelinde sektörlerin teknoloji düzeylerine göre ihracatlarında önemli bir artış veya azalış görülmez iken, bölge içinde orta-yüksek teknoloji düzeyinde yaşanan ihracat artışı gelecek için umut verici olup bu eğilimi geliştirici tedbirlerin verimli sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, katma değerli ihracat ile firmaların dijital dönüşüm, verimlilik, yeşil büyüme ve nitelikli insan kaynağı ekseninde desteklenmesi gerekmektedir. Söz konusu gereklilik 2024-2028 Trakya Bölge Planı'nda da temel strateji olarak belirlenmiştir. İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında bu faaliyetlere ağırlık verilerek, uzun vadede sektörlerin nitelikli üretim ve ihracat potansiyelleri de geliştirilecektir. Dolayısıyla her iki sonuç odaklı program birbirini destekler niteliktedir.

SOP kapsamında katma değerli ürün ihracatını geliştirmek amacıyla çeşitli program ve faaliyetler öngörülmüştür. Trakya Kalkınma Ajansı tarafından bir süredir devam ettirilen dış ticareti geliştirme çalışmaları, orta ve yüksek teknoloji seviyesinde üretim yapan sektörler önceliklendirilerek daha kapsamlı bir şekilde bölge işletmelerinin hizmetine sunulacaktır. DTİM çalışmalarına devam edilecek ve ekipleri güçlendirilecektir. Yeni dış ticaret okulları tertip edilecek ve yönetim danışmanlığı faaliyetleri ile firmaların insan kaynağı kapasitesinin geliştirilmesi sağlanacaktır. Birim ihracat değeri yüksek olan sektörlerde katma değerli ihracatı artırmak için odak gruplar oluşturulacak ve bu sektörlerin hedef pazar ve müşteri analizleri yapılarak firmalara sunulacaktır. İstekli olunması durumunda ilgili sektörlerde ticari heyetler, alım heyetleri, fuarlar ve devlet destekleri hususlarında teknik destek sağlanacak, talep edilmesi durumunda bir URGE projesi de geliştirilebilecektir. Balkanlar Masası ile ilgili pazarlara yönelik ihracat çalışmaları gerçekleştirilecek, yeni bağlantıların kurulması sağlanacaktır. Üreten şehirler programı kapsamında yapılan proje ile sıfırdan ihracata başlayan KOBİ'lerin sayısı artırılabilecektir. Kadın ve genç istihdamında üç ilde bulunan üniversitelerin dış ticaret bölümleri ile iş birliği yapılarak hayata geçirilmesi planlanan uzun süreli eğitimler ile dış ticaret alanına nitelikli insan kaynağı yetiştirilecektir.

2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç olarak programın uygulanması ile yukarıdaki özel amaçların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaması hedeflenen sonuç göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 2: Katma Değerli İhracat SOP Sonuç Hedefleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut	Hedef	Tamamlanma Dönemi	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar)
1	HİSER projesine dahil olan sağlık tesislerinin ihracat değeri	USD	3 milyon	8 milyon	2026/4	Sağlık Tesisleri Kayıtları	Özel Amaç 1
2	Artan sağlık turisti sayısı	Kişi	7.815 2022 yılı 3 il toplamı	15.000 3 il toplamı	2026/4	Sağlık Müdürlükleri İstatistikleri	Özel Amaç 1
3	Sağlık turisti başına harcama tutarı	USD	2.500	3.500	2026/4	Sağlık Müdürlükleri İstatistikleri, Sağlık Tesisleri Kayıtları	Özel Amaç 1
4	Dış ticaret çalışmaları (Dış Ticaret İstihbarat Merkezi, Dış Ticaret Okulu, Üreten Şehirler Programı) kapsamında ihracatını artırdığını beyan eden firma sayısı	Adet	0	100	2026/4	DTİM, DTO, ÜŞTD kayıtları	Özel Amaç 2

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaması hedeflenen çıktı göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 3: Katma Değerli İhracat SOP Çıktı Hedefleri

	Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			2024 yılı Katkısı	Doğrulama Kaynağı
			Değer	Değer	Katkı	Dönem		
1	Sağlık turizminde düzenlenen/katılım sağlanan etkinlik, eğitim ve fuar sayısı	Adet	0	15	15	2026/4	4	Faaliyet raporları

2	Yönetim danışmanlığı kapsamında verilen eğitim sayısı	Adet	0	9	9	2026/4	3	Faaliyet raporları
3	Yönetim danışmanlığı kapsamında eğitim verilen kişi sayısı	Kişi	0	90	90	2026/4	30	Kayıt Listeleri
4	Kadın ve genç istihdamı teması kapsamında eğitim verilen kişi sayısı	Kişi	0	40	40	2025/4	20	Faaliyet raporları/Kayıt listeleri
5	Dış Ticaret Okuluna (DTO) katılım sağlayan birim ihracatı yüksek sektörlerden gelen firma sayısı	Adet	0	40	40	2024/4	40	Faaliyet raporları/Kayıt listeleri
6	Üreten Şehirler Programı kapsamında ihracata başlayan ve ihracatını artıran firma sayısı	Adet	0	30	30	2026/2	15	Faaliyet raporları/Kayıt listeleri
7	DTİM kapsamında verilen ticari istihbarat hizmeti sayısı (Rapor, pazar araştırması, analiz vb.)	Adet	0	180	180	2026/4	60	DTİM İnternet Sitesi Veri Kayıt Sistemi, TSO Raporları
8	DTİM'den hizmet alan firma sayısı	Adet	0	150	150	2026/4	50	DTİM İnternet Sitesi Veri Kayıt Sistemi, TSO Raporları
9	DTİM veritabanları üzerinden hedef ülke ve potansiyel müşteri analizi yapılan birim ihracat değeri yüksek sektör sayısı	Adet	0	9	9	2026/4	3	Analiz raporu sayısı
10	Balkanlar Masası kapsamında	Adet	0	3	3	2026/4	1	Faaliyet raporları/

	düzenlenen/katılım sağlanan etkinlik sayısı							Kayıt listeleri
11	Balkanlar Masası kapsamında hazırlanan ülke raporu sayısı	Adet	0	11	11	2026/4	11	Faaliyet raporları

2.1.4. Proje ve Faaliyetler

a) **Araştırma, Analiz ve Programlama**

(1) **Girdi Tedarik Analizi**

(2) **DTİM Veri Tabanları Üzerinden Birim İhracat Değeri Yüksek Sektörlere Hedef Ülke ve Potansiyel Müşteri Analizi**

b) **İş Birliği ve Koordinasyon**

(1) **Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği'nin Koordinasyonu**

(2) **Dış Ticaret İstihbarat Merkezinin (DTİM) Yönetilmesi**

c) **Kapasite Geliştirme**

(1) **Yönetim Danışmanlığı Faaliyetleri**

d) **Tanıtım ve Yatırım Destek**

(1) **Sağlık Turizmi Geliştirme Faaliyetleri**

(2) **Balkanlar Masası Faaliyetleri**

e) **Ajans Destekleri**

(1) **Üreten Şehirler-Tematik Teknik Destek Programı/İhracat Danışmanlık Programı (Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları)**

f) **Diğer Proje ve Faaliyetler**

(1) **Trakya Sağlık Turizmi Kümelenmesi HİSER Projesi**

(2) **Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Faaliyetleri**

(3) **Kırklareli Organize Sanayi Bölgesi'nde İç Gümrük Hizmetinin Kurulmasına Yönelik Koordinasyon Faaliyeti**

2.1.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 4: Katma Değerli İhracat SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması

Proje ve Faaliyetler	2024											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Girdi Tedarik Analizi												
DTİM Veri Tabanları Üzerinden Birim İhracat Değeri Yüksek Sektörlere Hedef Ülke ve Potansiyel Müşteri Analizi												
Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği'nin Koordinasyonu												
Dış Ticaret İstihbarat Merkezinin (DTİM) Yönetilmesi												
Yönetim Danışmanlık Faaliyetleri												
Sağlık Turizmi Geliştirme Faaliyetleri												
Balkanlar Masası Faaliyetleri												
Üreten Şehirler-Tematik Teknik Destek Programı/İhracat Danışmanlık Programı												
Trakya Sağlık Turizmi Kümelenmesi HİSER Projesi												
Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Faaliyetleri												
Kırklareli Organize Sanayi Bölgesi'nde İç Gümrük Hizmetinin Kurulmasına Yönelik Koordinasyon Faaliyeti												

2.1.6. İzleme ve Değerlendirme

Program yönetim planında detaylandırılan performans göstergeleri ve doğrulama kaynakları üzerinden Tekirdağ YDO koordinatörlüğünde, Kırklareli YDO ve Edirne YDO iş birliğinde, PPKB ve PYB desteği ile İDB tarafından izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılarak yürütülecektir.

2.2. İMALAT SANAYİNDE VERİMLİLİK VE YEŞİL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.2.1. Amaç

Genel Amaç: Bölgedeki imalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, verimlilik ve yeşil dönüşüm odağında geliştirilmesi

Özel Amaç 1: Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş sürecinin hızlandırılması

Özel Amaç 2: Üretimde enerji, hammadde ve süreç verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılması

2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı, 2024 yılından başlayarak gelecek üç yıllık süreçte, öngörülen faaliyetler ile Trakya Bölgesi'nde imalat sanayi sektöründe faaliyet gösteren firmaların, yeşil ekonomi ve verimlilik odağında rekabet güçlerini geliştirmeyi; işletmeleri günümüz dünyasının değişen ekonomik koşullarına hazırlamayı hedeflemektedir.

Ülkemizin sanayileşme ve kalkınma hedefleri ile uyumlu bir şekilde, Trakya Bölgesi'nde imalat sanayiinin sürdürülebilir, yeşil büyüme unsurları ile birlikte dönüşümünün yenilikçi bir yapıda sağlanarak küresel rekabet gücünün artırılması, 2024-2028 Trakya Bölge Planı'nın ana stratejileri arasında yer almaktadır. SOP, Bölge Planı ile paralel olarak hazırlanmış, amaçların belirlenmesinde plandaki hedefler dikkate alınmıştır. Planda imalat sanayi için öngörülen ve Ajansın etki alanında bulunan bir takım faaliyetler üç yıllık süreçte SOP marifetiyle hayata geçirilecektir.

TR21 Trakya Bölgesi, ülkenin imalat sanayiinde en gelişmiş bölgelerinden birisidir. Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne illerinde 3 bini aşkın işletmenin üretim yaptığı 19 organize sanayi bölgesi, 3 özel endüstri bölgesi ve 1 serbest bölge bulunmaktadır. Yerli ve yabancı birçok firmanın bölgede üretim tesisi yer almaktadır. Bölge, AB'ye açılan 5 sınır kapısı, 3 uluslararası liman ve 1 uluslararası havaalanı ile ticarete ve taşımacılıkta kritik role sahiptir.

Tablo 10: Trakya Bölgesi Sanayi Bölgeleri (Mevcut/Planlanan)

İli	İlçe	OSB Unvanı	Fiili Durum	Alanı (Hektar)	Toplam Parsel Sayısı	Doluluk Oranı
Tekirdağ	Çerkezköy	Çerkezköy OSB	Mevcut	1252.54	354	100%
	Çorlu	Çorlu 1 OSB	Mevcut	377.06	143	45%
	Çorlu	Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB	Mevcut	113.23	196	100%
	Ergene	Ergene-1 OSB	Mevcut	445.58	110	70%
	Ergene	Ergene-2 OSB	Mevcut	753.4	244	56%
	Hayrabolu	Hayrabolu OSB	Mevcut	103	54	100%
	Kapaklı	Kapaklı OSB	Mevcut	210.7	95	67%
	Malkara	Malkara OSB	Mevcut	105.1	56	100%
	Marmaraereğlisi	Marmaraereğlisi OSB	Mevcut	73	26	100%
	Muratlı	Muratlı OSB	Mevcut	334.17	97	51%
Çerkezköy	Veliköy OSB	Mevcut	390.7	186	83%	

	Çerkezköy	Velimeşe OSB	Mevcut	1020.28	453	51%
	Çerkezköy	Yalıboyu OSB	Mevcut	37.94	38	92%
	Çerkezköy	PAKOP Plastik İhtisas OSB	Planlanan	254		
	Çerkezköy	Çerkezköy Özel Endüstri Bölgesi	Mevcut	190.7		
	Çorlu	Baykar Özel Endüstri Bölgesi	Mevcut	49.7		
	Çorlu	Kutes Özel Endüstri Bölgesi	Mevcut	20.7		
Edirne	Süloğlu	Edirne OSB	Mevcut	107	43	98%
	İpsala	İpsala OSB	Planlanan	34.9		
	Keşan	Keşan Gıda İhtisas OSB	Planlanan	144.2		
	Uzunköprü	Uzunköprü OSB	Planlanan	71.5		
Kırklareli	Lüleburgaz	Büyükkarıştıran OSB	Mevcut	583	82	57%
	Lüleburgaz	Evrensekiz OSB	Mevcut	196	36	47%
	Merkez	Kırklareli OSB	Mevcut	367	128	94%
	Vize	Pagder-Aslan Plastikçiler İhtisas OSB	Mevcut	65		

Kaynak: (OSBÜK, 2023)

Mevcut planlı sanayi alanları içerisinde yer alan OSB'lerin doluluk oranının yüzde 73 seviyesinde olduğu, boş sanayi parsellerine hâlihazırdaki yüksek talep göz önüne alındığında, önümüzdeki dönemde bu bölgelerde sanayi yoğunluğunun daha da artacağı öngörülmektedir. Ayrıca kurulum ve planlama çalışmaları devam eden yeni ilave OSB yatırımlarının hayata geçmesi de bölgenin sanayi envanterini genişletecektir.

Bölgede sanayi sektörü, üretimde ve istihdamda tarım ve hizmetlerin önündedir. Sanayi 2021 yılı itibari ile toplam bölge GSYH'sının yüzde 52,6'sını oluşturmaktadır.

Dolayısıyla imalat sanayiine yönelik hayata geçirilecek verimliliği ve sürdürülebilirliği teşvik edici her faaliyetin bölgede derin etkileri, ülke ekonomisi açısından önemli kazanımları olacaktır. Bu sebeple Trakya Kalkınma Ajansı sonuç odaklı programlardan birini imalat sanayiinin gelişmesine ayırmıştır.

SOP, işletmelerde verimlilik artırıcı uygulamaların yaygınlaşmasını sağlayan, özel sektörde karar vericilerin verimlilik alanındaki farkındalığını artırıcı faaliyetler öngörmektedir. Ek olarak Avrupa Yeşil Mutabakatı ile birlikte imalat sanayiinde dönüşüm, sınırda karbon vergisi uygulamasına yönelik hazırlık çalışmaları hız kazanmıştır. Bu program ile Trakya'daki işletmelerin bu dönüşüme kolaylıkla ayak uydurması ve uluslararası rekabette öne geçmesi amacıyla çeşitli eğitim, danışmanlık ve proje faaliyetleri sunulmaktadır.

Yoğun bir sanayi varlığına sahip olan Trakya Bölgesi'nin sanayi kompozisyonu içerisinde enerji ve su tüketimi yoğun sektörlerin varlığı dolayısı ile yeşil dönüşüm çalışmaları ivedilikle başlatılacaktır.

Örneğin, bölgenin üretim alt yapısının yeşil dönüşüm çerçevesinde yeniden dizayn edilmesi, var olan OSB'lerin dönüşüme başlaması, yeni kurulacakların ise "Yeşil OSB" konseptine uygun olarak kurulması amacıyla fizibilite ve analiz çalışmaları yapılacaktır. 1 Ocak 2026

tarihiyle birlikte hayatımıza girecek olan “sınırdaki karbon düzenlemesi” konusunda eğitim ve danışmanlık verilecek, ISO 14064 hakkında teknik desteğe çıkılacaktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Dünya Bankası arasında imzalanan kredi anlaşması ile SoGreen Programı kapsamında ülkemize gelmesi beklenen 500 milyon USD’nin Kalkınma Ajanslarına kullanılması durumunda, bu mekanizmadan elde edilecek kaynak SOP kapsamında ortaya çıkacak olan projelerde değerlendirilecektir.

2021 yılında başlayan ve 2024 yılında sona ermesi planlanan yaklaşık 3,5 milyon EURO bütçeli “Trakya’nın Verimli KOBİ’leri Projesi” çatısı altında yürütülen verimlilik destekleyici faaliyetlerin bir kısmının SOP kapsamında devam ettirilmesi, bölgesel çapta hayata geçirilen “Trakya Verimlilik Platformunun” aktif olarak kullanılması planlanmaktadır. Çalışmalar ile yeni firmalara ulaşılması ve verimlilik artırıcı uygulamaların genişletilmesi amaçlanmaktadır.

SOP ile üç yıl boyunca, geleneksel hale gelen Çerkezköy Endüstriyel Fuarına geniş bir alanda katılım gösterilmesi, Teknofest’e üç ilden okulların hazırlanması, dijitalleşme çerçevesinde İSTKA tarafından yürütülen “MESS Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Gelişim Merkezi: Yönümüz Yarın Güdümlü Destek Projesi”ne firmaların entegre edilmesi sağlanacaktır. Bu ve benzer çalışmalar ile üç yıllık sürecin sonunda Trakya’daki imalat sanayiinin verimlilik ve yeşil dönüşüm odağında küresel rekabet gücünün artırılması sağlanacaktır.

2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Program uygulaması ile sonuç olarak program özel amaçlarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılması hedeflenen sonuç göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 5: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Sonuç Hedefleri

	Gösterge Adı	Gösterge Türü	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			Doğrulama Kaynağı
				Değer	Değer	Katkı	Dönem	
1	Yeşil Dönüşüme Yönelik Yatırım Yapan İşletme Sayısı	Özel Amaç 1	Adet	48 (Bir yılda)	198	150	2026/4	Bakanlık Yatırım Teşvik Belgeleri
2	Verimlilik Uygulamaları ile Tanıştırılan İşletme Sayısı	Özel Amaç 2	Adet	N/A	120	120	2026/4	Ajans Faaliyet Raporları

Tablo 6: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Çıktı Hedefleri

	Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			2024 yılı Katkısı	Doğrulama Kaynağı
			Değer	Değer	Katkı	Dönem		
1	Girdi-Çıktı Analiz Raporu	Adet	0	1	1	2026/4	1	Ajans Faaliyet Raporları
2	Ekonomik Kompleksite Analizi web sitesi	Adet	0	1	1	2026/4	1	Ajans Faaliyet Raporları
3	SELEB Fizibilite Raporu	Adet	0	1	1	2026/4	1	Ajans Faaliyet Raporları
4	OSB'lerin Altyapı İhtiyaç Analiz Raporu	Adet	0	1	1	2024/4	1	Ajans Faaliyet Raporları
5	OSB'lerin Altyapı İhtiyaç Analiz Anketi	Adet	0	18	18	2024/4	18	Ajans Faaliyet Raporları, Anket Raporu
6	Atıksu Arıtma Tesislerinde Arıtma Çamurlarının Bertaraf Edilmesi Fizibilite Raporu	Adet	0	1	1	2024/4	1	Fizibilite Raporu, Ajans Faaliyet Raporları
7	Katılım Sağlanan Fuar Sayısı	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporları
8	Teknofeste Hazırlanan Okul Takımı Sayısı	Adet	0	27	27	2026/4	9	Ajans Faaliyet Raporları
9	ISO 14064 Hakkında	Adet	0	20	20	2025/4	20	Teknik Destek KAYS Sistemi Sonuçları

	Danışmanlık Alan Firma Sayısı							
10	Verimlilik Platformu Tarafından Düzenlenen Panel Sayısı	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporları
11	Verimlilik Platformu Tarafından Düzenlenen Panele Katılan Firma Sayısı	Adet	0	120	120	2026/4	40	Katılımcı Listeleri
12	MESS Projesinde Dijital Dönüşüm Yetkinlik Raporu Hazırlanan Firma Sayısı	Adet	0	15	15	2024/4	15	KAYS Raporları
13	Trakya'nın Verimli KOBİ'lerinde Danışmanlık Alan Firma Sayısı	Adet	0	15	15	2024/4	15	Proje İzleme Raporları
14	Karbon Piyasası ve Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Eğitim Sayısı	Adet	0	9	9	2026/4	3	Ajans Faaliyet Raporları
15	Karbon Piyasası ve Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Eğitimine Katılan Firma Sayısı	Adet	0	120	120	2026/4	40	Eğitim Katılımcı Listeleri

2.2.4. Proje ve Faaliyetler

- a) **Araştırma, Analiz ve Programlama**
 - (1) **Girdi-Çıktı Analizlerinin Hazırlanması**
 - (2) **Ekonomik Kompleksite Analizi**
 - (3) **SELEB Teknik Fizibilitesinin Hazırlık Çalışmaları**
 - (4) **OSB'lerin Altyapı İhtiyaç Analizlerinin Yapılması**
 - (5) **Atıksa Arıtma Tesislerinde Arıtma Çamurlarının Bertaraf Edilmesi Fizibilite Çalışması**
- b) **İş birliği ve Koordinasyon**
 - (1) **OSB Yeşil Dönüşüm Stratejilerinin Hazırlanması**
- c) **Kapasite Geliştirme**
 - (1) **Yönetim Danışmanlığı Faaliyetleri**
- d) **Tanıtım ve Yatırım Destek**
 - (1) **TEKNOFEST Faaliyetleri**
 - (2) **Çerkezköy Endüstriyel Fuarına (ÇEF) Katılım**
- e) **Ajans Destekleri**
 - (1) **ISO 14064 Karbon Ayak İzi Doğrulama Teknik Destek Programı**
 - (2) **Üreten Şehirler Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı (Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları)**
- f) **Diğer Proje ve Faaliyetler**
 - (1) **Trakya'nın Verimli KOBİ'leri**
 - (2) **Akıllı Uzmanlaşma Stratejisinin Hazırlanması**
 - (3) **MESS Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Gelişim Merkezi: Yönümüz Yarın Gündümlü Destek Projesi**
 - (4) **Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Teması Faaliyetleri**

2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 7: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Zaman Planlaması

Proje ve Faaliyetler	2024											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Araştırma, Analiz ve Programlama</i>												
Girdi-Çıktı Analizlerinin Hazırlanması												
Ekonomik Kompleksite Analizi												
SELEB Teknik Fizibilitesinin Hazırlık Çalışmaları												
OSB'lerin Altyapı İhtiyaç Analizlerinin Yapılması												
Atıksu Arıtma Tesislerinde Arıtma Çamurlarının Bertaraf Edilmesi Fizibilite Çalışması												
<i>İşbirliği ve Koordinasyon</i>												
OSB Yeşil Dönüşüm Stratejilerinin Hazırlanması												
<i>Kapasite Geliştirme</i>												
Yönetim Danışmanlığı Faaliyetleri												
<i>Tanıtım ve Yatırım Destek</i>												
TEKNOFEST Faaliyetleri												
Çerkezköy Endüstriyel Fuarı												
<i>Ajans Destekleri</i>												
ISO 14064 Teknik Destek Programı												
Üreten Şehirler Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı (Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları)												
<i>Diğer Proje ve Faaliyetler</i>												
Trakya'nın Verimli KOBİ'leri AB Projesi												
Akıllı Uzmanlaşma Stratejisinin Hazırlanması												
MESS Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Gelişim Merkezi: Yönümüz Yarın Gülümlü Projesi												

2.3. KIRSAL KALKINMA SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.3.1. Amaç

Genel Amaç: Kırsalda ekonominin güçlendirilmesi

Özel Amaç 1: Tohumculuk sektörünün bitki ıslahı (Ar-Ge) ve ihracat odaklı büyümesi

Özel Amaç 2: Kırsal alanlarda gelir kaynaklarının çeşitlendirilmesi

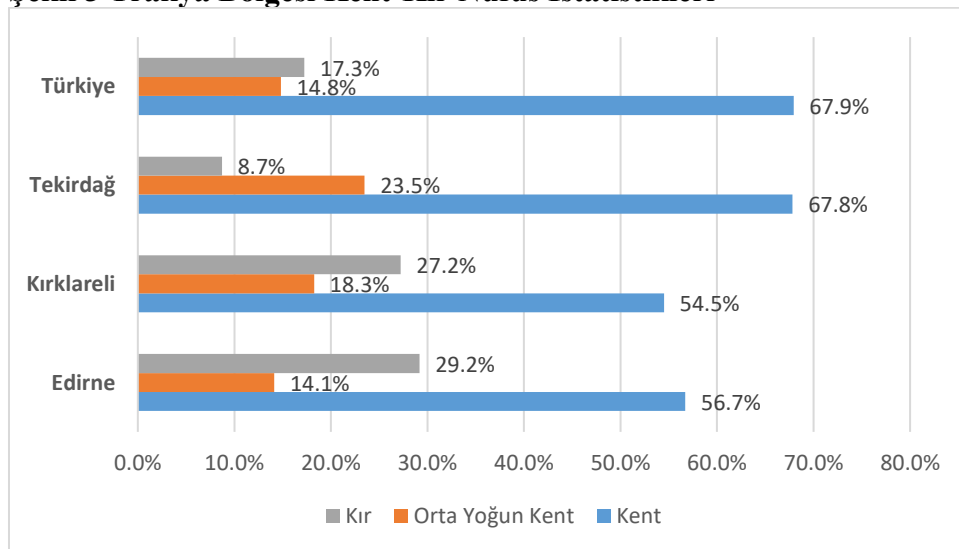
Özel Amaç 3: Üretici örgütlerinin etkinliğinin artırılması ve kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi

2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Kimliğinin unsuru niteliğindeki verimli toprakları ile yüzyıllardır Bölgedeki en temel ekonomik faaliyet olan tarımın bölge hasılasındaki payı, gelişen sanayi ve hizmet sektörünün etkisi ile giderek küçülmesine rağmen, tarımsal üretim kırsal alanlarda halen ana geçim kaynağını oluşturmaktadır. Kırsal yaşamın getirdiği kısıtlara kıyasla tarımsal üretimde gelir ve kârlılığın düşüklüğü, genç nüfusu kent yaşamında iş arayışına teşvik etmektedir. Böylelikle katma değeri yüksek ürünlerin üretiminde ve teknoloji düzeyi gittikçe artan tarım araçlarının kullanımında genç nüfusun eksikliği, tarımsal üretimde düşüşün tetiklendiği bir kısır döngü oluşturmaktadır. Bu sebeple kırsal turizm, yerel ürünlerin ticarileştirilmesi gibi alternatif gelir kaynaklarının yaratılarak kırsal ekonominin güçlendirilmesi, özellikle de gençler ve kadınlar için istihdam olanaklarının yaratılması önem arz etmektedir.

Kültürel, sosyal, demografik, ekonomik, çevresel, ve mekânsal unsurların değişen şartlarla yeni anlamlar kazanması kesin bir kırsal alan tanımı yapılmasını güçleştirmektedir. YER-SİS çalışmasında Edirne ilinde köy ve belde olarak 260 yerleşim, Kırklareli ilinde köy ve belde olarak 192 yerleşim ve Tekirdağ ilinde mahalle olarak 278 yerleşim kır olarak değerlendirilmektedir. TÜİK'in yayınlamış olduğu 2022 yılı kır-kent nüfus istatistiklerine göre Tekirdağ ilinin yüzde 8,72'si, Edirne ilinin yüzde 29,2'si, Kırklareli ilinin ise yüzde 27,2'si kır kategorisinde değerlendirilmektedir.

Şekil 3 Trakya Bölgesi Kent-Kır Nüfus İstatistikleri

Kaynak: TÜİK,2022

Kalkınma Sonuç Odaklı Programı kapsamında söz konusu yerleşimler öncelikli olmak üzere, kentsel ve kırsal alanların karşılıklı etkileşimiyle kırsal kalkınmaya katkı sağlayan aşağıdaki faaliyetlerin bu çalışma döneminde uygulanması planlanmıştır.

- Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi
- Coğrafi İşaretler ve Yöresel Ürünlerin Geliştirilmesi
- Alternatif Turizm Çalışmaları
- Kadınların Ekonomik Gücünü Artırma Faaliyetleri

Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi: Tohumculuk, çiftçiler tarafından mevcut hasattan elde edilen ürünler içerisinde duyuların kullanılarak bir sonraki hasat için iyi tohumlukların seçilmesi şeklinde binlerce yıl boyunca basit bir çiftçilik faaliyeti olarak süregelmiştir. 1970'lerden sonra biyoteknolojideki gelişmeler ile sistematik bitki ıslahı daha kısa sürede ve daha kolay gerçekleştirilebilirken; gıda güvenliği, şekil, tat, besin niteliği gibi tüketici beklentilerinin karşılanmasına yönelik Ar-Ge çalışmaları ağırlık kazanmıştır. Tohum; tescil ve sertifikasyon, fikri mülkiyet haklarının tesisi gibi yasal düzenlemelere konu olan stratejik ve teknolojik ürün niteliği kazanmıştır. Dünyada tohumculuk sektörü çok uluslu firmaların aralarındaki iş birliği anlaşmaları, şirket birleşmeleri ve şirket satışları ile giderek rekabetin azaldığı konsolide bir sektöre dönüşmektedir. Ülkemizde de tohum ihracatının önemli bir bölümünü yabancı sermayeli şirketlerin Türkiye'de üretim Avrupa ülkelerine sattığı tohumlar oluşturmaktadır. Ancak Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği'nin Ulusal Strateji Raporu ortaya koymaktadır ki Ar-Ge payını %25'e çıkaran yerli firmaların uluslararası piyasada rekabet edilebilir çeşitler çıkarabilmektedir. Maalesef özel sektörün araştırma faaliyetleri bitki ıslahından yani kendi çeşitlerini geliştirmekten ziyade, başka bir yerde geliştirilen çeşitlerin adaptasyonuna ve verim denemelerine odaklanmaktadır. Dolayısı ile sektörün ıslah çalışmalarının odaklı büyümesinin desteklenmesi hem stratejik hem de ekonomik açıdan ülkemiz için önem teşkil etmektedir. Bölgemiz bu yöndeki genetik kaynak, araştırma altyapısı ve insan kaynakları kısıtlarını aşabilecek potansiyele sahiptir. Bu potansiyeli değerlendirmek üzere 2020-2023 yıllarında tohumculuk üzerine sonuç odaklı program uygulanmıştır. İlk yıllarda sektörün mevcut durumunu anlayarak katılımcı bir yaklaşımla doğru müdahaleleri tasarlamak, sektör paydaşları ile sektör paydaşları arasında iletişim ve iş birliğinin geliştirilmesine odaklanmıştır. Bu çerçevede TR21 Bölgesi Tohumculuk Sektör Analizi gerçekleştirilmiş, Trakya Tohum A.Ş ve Trakya Tohumcular Derneğinin kurulmasına liderlik edilmiştir, Namık Kemal Üniversitesi'nin "Üniversitelerin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması" Programına başvurusu ve üniversite bünyesinde Tohumluk Vadisi Araştırma ve Uygulama Merkezi kurulması desteklenmiş, "Trakya'dan Geleceğe" TR21 Bölgesi Tarımsal Biyoçeşitlilik Araştırmasına başlanmış çeşitli ulusal ve uluslararası proje başvuruları yapılmıştır. Ardından Yerli Hibrit Ayçiçeği Tohumunun Geliştirilmesi bir güdümlü proje olarak uygulanmaya konmuştur. Bu projenin 2024 yılında tamamlanması beklenmektedir. Projen çıktılarının yayımı ve çiftçilerimize ulaştırılmasında, geçtiğimiz yıl olduğu gibi İl Müdürlükleri ile koordinasyon içerisinde tanıtım ve tohum dağıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Ayrıca teknik destek programları kapsamında işletmelere ve tohum üreticilerine verilen eğitim ve danışmanlık projelerinin de devam ettirilmesi planlanmaktadır.

Coğrafi İşaretler ve Yöresel Ürünlerin Geliştirilmesi: Günümüzde ürün çeşitliliği artmakta ve bu ürünler tüketicilere hızlı bir biçimde ulaştırılmaktadır. Piyasaya ürünlerin sunulmasında teknolojik gelişmelerin sağladığı avantajlar, beraberinde güvenilir ve kaliteli gıda konularını gündeme getirmiştir. Özellikle güvenilir ve kaliteli ürünlere erişimle ilgili farkındalığın oluşmasıyla yöresel ve doğal olabileceği düşünülen ürünlere de talep artmaya başlamıştır. Bu taleple birlikte, kamu otoritesi de yerel veya bölgesel ürünlerin, üreticinin, tüketicinin ve kültürel değerlerin korunması sağlayan “coğrafi işaret” sistemini geliştirmiştir. Coğrafi işaret tescili, yöresel ürün ya da değerlerin belirlenen standartlar çerçevesinde korunmasını sağlayarak tüketicilerin güvenilir gıda ve ürünlere erişmesini garanti altına alır. Bunun yanı sıra yerel ya da bölgesel değerlerin korunması ve üreticilere sağladığı ekonomik kazançla coğrafi işaretleme yerel ve bölgesel kalkınmada rol oynayan önemli bir araçtır. Bu doğrultuda tarihi, doğal, kültürel ve gastronomik birçok değeri bünyesinde bulunduran Trakya Bölgesi’nde de bu değerlerin coğrafi işaret tescili alması ve bu değerlerin her birinin katma değerli ürünlere dönüştürülmesi konusunda çalışmalar yürütülmektedir. Trakya Kalkınma Ajansı koordinasyonu ve bölge oda, borsa, belediye, üretici birlikleriyle iş birliğinde yürütülen bu çalışmalarda coğrafi işaret tescilli ve yöresel ürünler yerel/bölgesel kalkınmada bir araç olarak değerlendirilmektedir. Mevcut iş birliklerine devam edilerek 2024 yılı Çalışma Programı kapsamında belirlenen ürünlerin ihracattaki paylarının artırılması da hedefler arasında yer almaktadır. 2017 yılından bu yana yapılan çalışmalar neticesinde 2023 yılı Ağustos ayı itibarıyla Trakya Bölgesi’nde coğrafi işaret tescilli ürün sayısı 27’ye yükselmiş olup 12 ürün için de tescil çalışmaları devam etmektedir. Coğrafi işaret tescilinin yanı sıra tanıtım ve pazarlama çalışmalarıyla ürünlerin ticarileştirilmesi, denetim süreçlerinin organizasyonu gibi konularda da Trakya Kalkınma Ajansı başvuru sahibi kurumlara danışmanlık yapmaktadır.

Alternatif Turizm Çalışmaları: Trakya Kalkınma Ajansı, Trakya Bölgesi’nde turizm gelişimini sağlamak amacıyla kurulduğu günden bu yana birçok araştırma, analiz ve altyapı geliştirme çalışmasına imza atmıştır. 2013-2014 yıllarını kapsayan süreçte, bölgesel turizmde stratejileri tespit etmek için Turizm Master Planı çalışmalarına girilmiş, bu kapsamda Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Uygulama ve Araştırma Merkezi’nden (TUYGAR) destek alınmıştır. Beş akademisyen, üç ajans uzmanından oluşan ekip belirtilen süre boyunca bölgede saha çalışmaları, derinlemesine görüşmeler, literatür taraması, odak grup toplantıları ve arama konferansları gerçekleştirmiştir. Ayrıca bölgede ve hedef pazar İstanbul’da turizm eğilimleri anketi gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar neticesinde, bölgenin sahip olduğu potansiyeli tespit eden ve bu potansiyeli hayata geçirmek için öneriler getiren (62 farklı eylem önerilmiştir) bir plan ortaya çıkmıştır. Plan kısaca, Trakya’nın ulusal ve uluslararası turizm pazarından aldığı payın artırılması için bölgede turizmin çeşitlendirilmesi ve dört mevsime yayılması, hizmet kalitesinin artması ve bölgenin daha etkin tanıtılması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda Ajans, kırsal turizm, gastronomi turizmi, alışveriş turizmi gibi alanlarda projelere destek vermiş; geliştirdiği alternatif turizm rotalarının (Trakya Bağ Rotası, kırsal turizm rotaları vb.) tanıtım ve pazarlamasına yönelik çalışmalar yürütmüştür.

Kadınların Ekonomik Gücünü Artırma Faaliyetleri: Ekonomik kalkınma, bireylerin ekonomiye aktif katılımları ile doğru orantılıdır. Ancak tarihsel ve kültürel sebeplerle birçok ülkede kadınlar, ekonomik yaşamın dışında kalmış ya da sınırlı katılımla yer bulmuşlardır.

OECD, Dünya Bankası ve BM gibi uluslararası kuruluşların raporları, kadınların ekonomiye eşit katılımının ekonomik büyümeyi, yenilikçiliği ve toplumsal kalkınmayı hızlandığını göstermektedir. Ancak kadınlar; eğitim eksikliği, sosyal normlar, finansla erişimdeki zorluklar ve karar alma mekanizmalarındaki temsil eksikliği gibi engeller nedeniyle ekonomik potansiyellerini tam olarak gerçekleştirememektedirler.

Kadınların ekonomik yaşama aktif katılımı, ekonominin toplam üretim kapasitesini artırmaktadır. Çalışan kadın sayısının artması, toplam gelirin ve ulusal ekonominin büyümesine doğrudan katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, kadınların ekonomik yaşama eşit şartlarda katılmaları, fırsat eşitliği prensipleri doğrultusunda bir gerekliliktir. Ayrıca, kadınların gelir elde etmeleri, ailelerin yaşam standartlarını yükseltmektedir. Ekonomik bağımsızlığa sahip kadınların, eğitime, sağlığa ve çocuklarının refahına daha fazla yatırım yapma eğiliminde olduğu bilinmektedir.

Kadınların ekonomik yaşama daha etkin katılımını sağlamak amacıyla politikalar geliştirilmesi ve uygulanması, sadece kadın - erkek eşitliği için değil, aynı zamanda sürdürülebilir ekonomik kalkınma için de kritik bir öneme sahiptir. Kadınların ekonomik gücünü artırma faaliyetleri çerçevesinde, Trakya Bölgesi'nde el becerisi ve üretim yeteneği olan kadınlar için mikro işletmeler kurma, kaliteli üretim yapma ve böylece ekonomiye aktif katılma ya da istihdam olanaklarından faydalanma hedeflenmektedir. Bu kapsamda kadınların değer üretme anlamında geliştirilmesi için iş geliştirme süreçlerinde danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulması ve bu alandaki devlet desteklerinin kadınlara aktarılması planlanmaktadır. Bunun yanı sıra, kadınların dijital ortamlardaki ekonomik faaliyetlerinin geliştirilmesini hedefleyen faaliyetler, kadın girişimcilerin e-ticarette güçlenmelerini sağlamaya yönelik eğitim programları ve seminerler düzenlenmesi ve istihdam süreçlerini kolaylaştırmak için de eğitim, staj, işbaşı eğitimi gibi uygulamaların Ajansımız tarafından da desteklenmesi sağlanacaktır.

2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Program uygulaması ile sonuç olarak özel amaçların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaya hedeflenen sonuç göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 8: Kırsal Kalkınma SOP Sonuç Hedefleri

	Gösterge Adı	Gösterge Türü	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			Doğrulama Kaynağı
				Değer	Değer	Katkı	Dönem	
1	Ticarileşmiş Ar-Ge ürünü (çeşit) sayısı	Özel Amaç 1	Adet	30	40	10	2026/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
2	Üretilen hibrit tohum miktarında artış (veya üretim desteği alınan tohum miktarı)(ton)	Özel Amaç 1	Ton	3900	4290	390	2026/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket

3	İhracatta artış (ton)	Özel Amaç 1	Ton	1667	1834	166	2026/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
4	Satış miktarında artış (ton)	Özel Amaç 1	Ton	57.809	63.590	5780	2026/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
7	Coğrafi işaretli ve yerel ürünlerin geliştirilmesi kapsamında tescil edilen ürün sayısı	Özel Amaç 2	Adet	28	32	4	2026/4	Türk Patent ve Marka Kurumu veri tabanı
8	İş Gücüne Katılan ya da Kendi Girişimini Kuran Kadın Sayısı	Özel Amaç 3	Kişi	0	30	30	2026/4	Şirket Kuruluş Kayıtları, SGK Kayıtları

* Sonuç göstergelerinin başlangıç değerleri anket verilerine dayanmakta olup, 2024'ün ilk yarısında gerçekleştirilecek anket sonucunda revize edilerek 2024-2026 dönemi hedefleri belirlenebilecektir. Benzer bir durum yıldızla gösterilmiş çıktı gösterge değerleri için de geçerlidir.

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaması hedeflenen çıktı göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 9: Kırsal Kalkınma SOP Çıktı Hedefleri

	Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			2024 yılı Katkısı	Doğrulama Kaynağı
			Değer	Değer	Katkı	Dönem		
1	Ar-Ge/İhracat /Dijitalleşme yönetimi desteklenen şirket sayısı	Adet	7	13	6	2026/4	2	Ajans Destek Sözleşmeleri Raporları
2	İhracat ortamı araştırması yapılan ülke sayısı	Adet	0	3	3	2026/4	1	Ajans Faaliyet Raporu
3	Uygulanan etkinlik sayısı	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet

	(sohbet/seminer/iş başı eğitim/konferans/çalıştay vb)							Raporu/Çevrim içi Kaynaklar
4	Tohumculuk sektör paydaşlarına yönelik etkinliklere katılan kişi sayısı	Kişi	*	600	600	2026/4	200	Ajans Faaliyet Raporu/Hazır Cetvelleri
5	Dağıtımını koordine edilen sertifikalı tohum miktarı	Ton	25	100	75	2026/4	25	Ajans Faaliyet Raporu
6	Coğrafi işaret başvuru sayısı	Adet	24	30	6	2026/4	4	Türk Patent ve Marka Kurumu veri tabanı
7	Coğrafi işaretli ve yerel ürünlerin tanıtım/pazarlanmasına yönelik etkinlik sayısı	Adet	0	6	6	2026/4	2	Faaliyet Raporları
8	Trakya Bağ Rotası tanıtımına yönelik düzenlenen gezi sayısı	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporları
9	Alışveriş turizmine yönelik düzenlenen tanıtım gezisi sayısı	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporları
10	Tanıtım gezileri kapsamında bölgede ağırlanan basın temsilcisi/etki sahibi (influencer)/tur operatörü sayısı	Kişi	0	96	96	2026/4	32	Ajans Faaliyet Raporları
11	İş gücüne katılım süreçlerini hızlandıracak eğitimlere ve gelişim	Kişi	0	90	90	2026/4	30	Eğitim Kayıtları

	programlarına katılan kadın sayısı							
12	Girişimcilik becerileri geliştirilen kadın sayısı	Kişi	0	90	90	2026/4	30	Eğitim Kayıtları
13	Mantar Üretim ve Depolama Tesisi Ön Fizibilite Çalışması	Adet	0	1	1	2024/4	1	Fizibilite Raporu, Ajans Faaliyet Raporları

2.3.4. Proje ve Faaliyetler

a) İş birliği ve Koordinasyon

- (1) Paydaş İletişim ve Koordinasyon Çalışmaları
- (2) Ülke Bazlı İhracat Ortamı Araştırması
- (3) İş Geliştirme Ziyaretleri
- (4) Trakya Tohum Akademi Platformu (TOVAM) Etkinlikleri

b) Tanıtım ve Yatırım Destek

- (1) “Trakyalı Tohum” Markalaşma ve Tanıtım Girişimi
- (2) Coğrafi İşaretli ve Yerel Ürünlerin Pazarlama ve Tanıtım Çalışmaları
- (3) Alternatif Turizm Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri

c) Ajans Destekleri

- (1) Tohumculuk Sektörü Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı
- (2) 2023 Yılı Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı (Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları)
- (3) Milli Hibrit Tohum Geliştirilmesi Gündümlü Projesi (Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları)
- (4) Tohumculuk Sektörü Mali Destek Programı (Kar Amacı Gütmeyen)

(5) 2023 Yılı Teknik Destek Programı-02-
Tarımda Dijitalleşme (Ajans Geçmiş Yıl Mali ve
Teknik Destek Uygulamaları)

d) Diğer Proje ve Faaliyetler

- (1) Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı
Teması Çalışmaları
- (2) Proje Geliştirme Desteği
- (3) Mantar Üretim ve Depolama Tesisi Ön
Fizibilite Çalışması

2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 10: Kırsal Kalkınma SOP Zaman Planlaması

Proje ve Faaliyetler	2024											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>İşbirliği ve Koordinasyon</i>												
Paydaş İletişim ve Koordinasyon Çalışmaları												
<i>Kapasite Geliştirme</i>												
Ülke Bazlı İhracat Ortamı Araştırması												
İş Geliştirme Ziyaretleri												
Trakya Tohum Akademi (TOVAM) Platformu Etkinlikleri												
<i>Tanıtım ve Yatırım Desteği</i>												
“Trakyalı Tohum” Markalaşma ve Tanıtım Girişimi												
Coğrafi İşaretili ve Yerel Ürünlerin Pazarlama ve Tanıtım Çalışmaları												
Alternatif Turizm Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri												
<i>Ajans Destekleri</i>												
Tohumculuk Sektörü Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı												

3. KURUMSAL GELİŞİM

Kurumsal gelişim başlığı altında ajansın yıllık düzenli faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve ajans tarafından yürütülen diğer faaliyetlerin devamlılığının sağlanmasına destek olacak konular bulunmaktadır.

Bu kapsamda, Ajansın kurumsal sürdürülebilirliği için yapılacak yıllık düzenli faaliyetlerin devamlılığını ve Ajans tarafından yürütülen tüm sonuç odaklı programlar kapsamında öngörülen faaliyetlerin nitelikli bir şekilde uygulanmasını sağlamak esas olmakla birlikte ajansın yürüttüğü tüm faaliyetleri daha da etkili bir şekilde yapabilmesini ve iş geliştirmesini sağlamaya yönelik olarak kurumsal kapasitesini artırmak da bir diğer hedeftir.

3.1. Faaliyetler

3.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

- a) *Trakya Ekonomik Göstergeler Bülteninin Hazırlanması ve Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) Güncellemesi*
- b) *Etki Değerlendirme Çalışmaları*

3.1.2. İşbirliği ve Koordinasyon

- a) *Koordinasyon faaliyetleri*

3.1.3. Kapasite Geliştirme

- a) *Ajansın Mevcut Kurumsal Sürdürülebilirliğinin Sağlanması, Kapasitesinin Geliştirilmesi ve Performansının takibi*
- b) *Ajans Eğitimleri*

3.1.4. Tanıtım Faaliyetleri

- a) *Basınla İlişkiler ve Medya Takibi*
- b) *Ajans Faaliyetlerinin Tanıtımı*
- c) *Bölge Ticaret ve Sanayi Odası Ziyaretleri*
- d) *Yatırım Ortamının Tanıtımına Yönelik Teknik Ziyaretler*
- e) *Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Teması İletişim Tanıtım Görünürlük Faaliyetleri*

3.1.5. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

3.1.6. Diğer Proje ve Faaliyetler

- a) *Ajansın Diğer Donanım ve İhtiyaç giderleri*
- b) *Eurodesk Temas Noktası Çalışmaları*

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

4.1. Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları

4.1.1. Amaç

Bölgenin potansiyelini açığa çıkararak ekonomik kalkınmaya ivme kazandıracak ve üretimi destekleyecek projelerin ortaya konulması hedeflenmektedir.

4.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

2020 yılında başlatılan yönetim danışmanlığı, fizibilite havuzu oluşturma ve ön fizibilite çalışmaları 2024 yılında da devam ettirilecektir. Bu kapsamda, 2020 ve 2021 yıllarında elektrikli ev aletleri, otelcilik sektörü, organik büyükbaş hayvan yetiştiriciliği, özel hastane, tekstil makineleri, peynir fabrikası (mandıra), agro turizm temalı konaklama tesisi, buzdolabı kompresörü, dap gübresi, kurbağa bacağı, manda sütü ürünleri, salamura yapıncak yaprağı, whey protein konsantresi izolatu imalatı konularında 13 adet ön fizibilite ajans uzmanları tarafından hazırlanarak kullanılmak üzere Bakanlığa sunulmuştur. Benzer şekilde 2021, 2022 ve 2023 yıllarında Kapaklı OSB Altyapı Yapım İş, Veliköy OSB Altyapı Yapım İş, Velimeşe OSB Altyapı Yapım İş, Yalıboyu OSB %8'lik Ortak Alanlar Kamulaştırma, Yalıboyu OSB İdari Hizmet Binası Yapım İş ve SS Şarköy Küçük Sanayi Sitesi (KSS) Yapı Kooperatifi için 6 adet fizibilite ajans uzmanları tarafından hazırlanarak Strateji ve Bütçe Başkanlığına sunulmak üzere ilgili kurumlara teslim edilmiştir.

4.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç 1: Bölgenin üretimini ve ekonomik kalkınmasını destekleyecek projelerin uygulama sürecini hızlandıracak ön fizibilite çalışmaları yapıldı.

Tablo 11: Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları Sonuç Göstergeleri

Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Uygulanmaya Hazır Ön Fizibiliteye Sahip Proje Sayısı	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 12: Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları Çıktı Göstergeleri

Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Yapılan Ön Fizibilite Sayısı	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu

4.1.4. Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 13: Proje Havuzu Oluşturulması Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	Faaliyet Ayları											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Proje Konularının Belirlenmesi												
Proje Ön Fizibilite Çalışmalarının Yapılması												

a) *Proje Konularının Belirlenmesi*

b) *Proje Ön Fizibilite Çalışmalarının Yapılması*

4.1.5. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Faaliyetler proje konusuna ve hazırlık yöntemine göre PPKB, YDO'lar, PYB ve İDB yönetiminde gerçekleştirilecektir.

Faaliyetler projelerle ilgili kamu kurum ve kuruluşları, işletme ve iş dünyasını temsil eden kurumların iş birliği ve katılımıyla organize edilecektir.

4.1.6. İzleme ve Değerlendirme

Aylık toplantılar yoluyla faaliyetlerin ilerlemesi ve yararlanıcı/yüklenici tarafından yapılan çalışmalar ajans personeli ve Genel Sekreter tarafından takip edilecektir. İş birliği yapılan kurumlar ile ortak toplantılar düzenlenecek olup gelişmelerin değerlendirmesi faaliyet raporlarında yapılacaktır.

4.2. Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın Hazırlanması

4.2.1. Amaç

2023 yılında projeksiyon dönemi bitecek olan Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın Hazırlanması

4.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

24/08/2009 tarihinde onaylanan "Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planı"nın askı sürecinde yapılan itiraz başvurularının incelenmesi sonucunda; "Plan Açıklama Raporu ve Plan Notlarında" uygun görülerek yapılan değişiklikler, 4856 sayılı Kanun'un 2 (h) ve 10 (c) maddeleri ile 2872/5491 sayılı Kanun'un 9 (b) maddesi ve 11.11.2008 tarih ve 27051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik" in 9. maddesi uyarınca 01/07/2010 tarihinde onanmıştır.

Bahsi geçen plan 2023 yılını hedef olarak belirlemiştir. Bu nedenle planın temel girdisi olan bütün hesaplamalara yönelik projeksiyonlar ve öngörüler 2023 yılına göre planlanmış olduğundan ve ayrıca plan raporu ve hükümlerinde birçok kurumun değişiklik talebinde bulunması sebebiyle Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın hazırlanması gerekmektedir.

4.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç 1: Bölgenin kalkınmasına hizmet eden güncel Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı hazırlanmıştır.

Tablo 14: Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın Hazırlanması Faaliyeti Çıktı Göstergeleri

Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Hazırlanan Çevre Düzeni Planı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

4.2.4. Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 15: Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın Hazırlanması Faaliyeti Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	Faaliyet Ayları											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın Hazırlanması												

a) *Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın Hazırlanması*

4.2.5. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın Hazırlanması çalışması YDO'lar ve PPKB tarafından gerçekleştirilecektir.

Faaliyetler Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü ve bölgedeki Valilikler, Belediyeler, Kaymakamlıklar, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işletme ve iş dünyasını temsil eden kurumların iş birliği ve katılımıyla yapılacaktır.

4.2.6. İzleme ve Değerlendirme

Aylık toplantılar yoluyla faaliyetlerin ilerlemesi ve yüklenici tarafından yapılan çalışmalar ajans personeli ve Genel Sekreter tarafından takip edilecektir. İşbirliği yapılan kurumlar ile ortak toplantılar düzenlenecek olup gelişmelerin değerlendirilmesi faaliyet raporlarında yapılacaktır.

4.3. Ajans Destekleri

4.3.1. Teknik Destek

a) *Amaç*

TR21 Bölgesinde yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlanması amaçlanmaktadır.

b) **Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi**

Teknik Destek Programı, Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu'na göre ajansların sağladığı destek mekanizmalarından birisidir. Bu kapsamda, teknik destekler bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalara destek sağlama amacıyla oluşturulmuştur. Program kapsamında eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin desteklenmesi uygun faaliyetler olarak belirlenmiştir. Bu hizmetler ile bölge insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesine katkı sağlanmaktadır.

Teknik Destek Programı, Ajans uzmanları tarafından Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile Destek Yönetim Kılavuzu'na uygun olarak yürütülecektir.

c) **Sonuç ve Çıktı Hedefleri**

Sonuç:

Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Kurumsal kapasitesi ve hizmet kalitesi eğitim kanalıyla artırılan kurum sayısı	Adet	45	Ajans Faaliyet Raporu-Teknik Destek Başarılı Proje İlanı
Kurumsal kapasitesi danışmanlık kanalıyla artırılan kurum sayısı	Adet	16	Ajans Faaliyet Raporu-Teknik Destek Başarılı Proje İlanı

d) **Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması**

Faaliyet süresi 14 aydır. İçeriği ve zaman planlaması aşağıdaki gibidir.

Tablo 16: Teknik Destek Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	2024 Faaliyet Ayları												2025	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2
Hazırlık Faaliyetleri														
Program İlanı														
Bilgilendirme Toplantıları														
I. Dönem Değerlendirme														
I. Dönem Sözleşme Süreci														
II. Dönem Değerlendirme														
II. Dönem Sözleşme Süreci														

Tablo 17: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Sonuç Göstergeleri

Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Sosyal Gelişme İçin Destek Sağlanan Proje Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu

d) Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyet süresi 10 aydır. İçeriği ve zaman planlaması aşağıdaki gibidir.

Tablo 18: SOGEP Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	2024 Faaliyet Ayları											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hazırlık Faaliyetleri	■	■	■	■	■							
Programa Başvuru Süreci					■	■						
Değerlendirme Süreci							■	■				
Sözleşme Süreci									■	■		

e) Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Bakanlık öncülüğünde ortaya konulan Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamındaki projelerin sözleşmeye uygun şekilde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanabilmesi için İDB tarafından destek verilmekte ve sonuçları izlenmektedir.

f) İzleme ve Değerlendirme

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında desteklenen projelerin izleme ve değerlendirilmesi amacıyla gerekli bilgilerin toplanması, analizi, bildirimi ve kullanılması hususunda çalışmalar "İzleme ve Değerlendirme Birimi" tarafından gerçekleştirilmektedir.

4.4. Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları

4.4.1. Amaç

Mali ve teknik destek programlarının amacı, TR21 Bölgesi 2024-2028 Bölge Planı'ndaki stratejik öncelikleri ve hedefleri hayata geçirmek için özel sektör, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, birlik ve kooperatifler, organize sanayi bölgeleri vb. kurum ve kuruluşların mali ve teknik kapasitelerini artırmaktır.

4.4.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

a) 2023 Teknik Destek Programı:

Teknik Destek Programının amacı, bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı

sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi konularda destek sağlamaktır.

Bu doğrultuda Trakya Kalkınma Ajansı, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ve Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu hükümlerini göz önünde bulundurarak 2023 Yılı Teknik Destek Programı-01 ve Ziraat Odaları ve Ticaret Borsalarına yönelik olarak 2022 Yılı Teknik Destek Programı-02'yi ilan etmiştir. Programların başvuru, değerlendirme ve sözleşme süreçleri tamamlanmıştır.

b) Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı; ilk olarak SODES başlığı ile GAP Eylem Planının “Sosyal Gelişmenin Sağlanması” bileşeni altında, 2008 yılında 9 GAP ilinde uygulamaya konulmuştur. Program, istihdam, sosyal içerme, kültür, sanat, spor alanlarında; göç, yoksulluk ve işsizlik gibi sorunlar ile değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçları karşılamayı amaçlayan, yerel düzeyde hazırlanan ve uygulanan projelerden oluşan, il düzeyinde valiliklerin koordinasyonunda yürütülen, uygulama sürecinde yerel aktörlerin geniş bir biçimde yetkilendirildiği sosyal sorunlara kısa sürede karşılık vermeyi hedefleyen insan odaklı bir nitelik ile uygulanmaya başlanmıştır.

Program 2019 yılından itibaren Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının uhdesinde Kalkınma Ajansları aracılığı ile tüm Türkiye’de uygulanmaya başlanmıştır.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, uygulandığı bölgelerde tamamen sosyal bir sorunun çözümüne odaklanan projelerin üretilmesini temel almaktadır. Bu çerçevede programın öncelikleri arasında istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal yenilikçilik ve girişimciliğin artırılması, dezavantajlı kesimlerin yaşam standartlarının yükseltilmesi boyutu ile sosyal içerme ve sosyal sorumluluk olguları yer almaktadır.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, Ajans uzmanları tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan “Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Usul ve Esasları” hükümleri uyarınca uygulanmaktadır.

4.4.3. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Proje ve faaliyetlerin sözleşmeye uygun şekilde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için İDB tarafından destek verilmekte ve sonuçları izlenmektedir. Bu proje ve faaliyetlerden elde edilen sonuçlar PBKB ve PYB ile paylaşılmakta ve yeni programların kurgulanmasında kullanılmaktadır.

4.4.4. İzleme ve Değerlendirme

2024 yılında gerçekleştirilecek olan izleme ve değerlendirme faaliyetleri arasında önceki senelerden devam eden faaliyetler de yer almaktadır. 2021,2022 ve 2023 yıllarına ait hali hazırda devam eden 9 SOGEP projesine ilave olarak 2023 yılında destek sözleşmesi imzalanan 2 SOGEP ve 8 MDP ve 8 adet Üreten Şehirler Teknik Destek projesi de takip edilecektir. Ayrıca devam eden “Milli Hibrit Tohum Geliştirme Projesi”nin izleme ve raporlama süreçleri takip edilecektir.

Halen yürürlükte olan Sonuç Odaklı Programlara yönelik 2023 yılında çıkılan teknik destek, proje teklif çağrısı ve güdümlü proje desteklerinin ön izleme süreçlerine destek verilecek ve izleme süreçleri yürütülecektir.

Geçmiş yıllarda tamamlanan programların “Program Kapanış Raporları” hazırlanarak Yönetim Kurulu’nun bilgisine sunulmak üzere Genel Sekreterlik makamı ile paylaşılacaktır. Buna ilave olarak 2024 yılı itibarı ile nihai ödeme tarihinden itibaren 3 yıl geçmiş mali destek programlarının “Program Sonrası Değerlendirme Raporları” hazırlanacaktır.

Her yıl olduğu gibi, 2024 yılında da 2023 yılı içerisinde nihai ödemesi tamamlanmış projelerin en az %10’una Ajans içinde kurulacak komisyonlar marifetiyle denetim ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

2023 yılı Teknik Destek Programları ve Üreten Şehirler Destek Programlarının da 2024 yılına sarkan uygulamalarına yönelik izleme faaliyetleri sürdürülecek ve sunulan raporlar kontrol edilerek uygun ödeme işlemi için Kurumsal Yönetim Birimi’ne gönderilecektir.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Trakya Kalkınma Ajansı 2024 Çalışma Programı, bölgesel gelişmeyi hızlandırma ve yerel kalkınma kapasitesine katkı sağlanması amacıyla 2024-2028 Bölge Planı'nda öngörülen stratejik önceliklere uyumlu olarak hazırlanmıştır. Bu çalışma programı hazırlanırken aynı zamanda hem yerel hem ulusal düzeyde üretilen raporlar, analizler ve planlar dikkate alınmıştır. Çalışma programının içeriğinde ve şekli yapısında ise Bakanlığımız tarafından iletilen “Kalkınma Ajansları 2024 Yılı Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları”nda belirtilen hususlara dikkat edilmiştir. Bu kapsamda çalışma programı dâhilinde 3 adet sonuç odaklı program ve 4 adet yerel kalkınma fırsatı çalışması öngörülmüştür.

Sonuç odaklı programlar, stratejik olarak öne çıkan ve gelişim göstermesi beklenen üç odak alana ilişkin hazırlanmıştır. Bu alanlar katma değerli ihracat, imalat sanayiinde verimlilik ve yeşil dönüşüm ve kırsal kalkınma olarak belirlenmiştir. Sonuç odaklı programlar hazırlanırken ajansın en az 3 yıl boyunca çalışacağı faaliyetler ve ayrıca bu faaliyetler sonucunda genel amaca ulaşmaya yönelik elde edilecek sonuç ve çıktılar ile sonuç ve çıktı göstergeleri ortaya konmuştur. Ancak bu Çalışma Programı kapsamında yalnızca 2024 yılı faaliyetlerine yer verilmiştir. Ajansın 2024 yılı içerisinde yürüteceği faaliyetler esas olarak sonuç odaklı programlar kapsamında öngörülen faaliyetlerden oluşmaktadır.

Yerel kalkınma fırsatlarında sonuç odaklı programlarda öngörülme, gelecek yıllarda sonuç odaklı program olabilecek, dolayısıyla bölge yerel potansiyelinin harekete geçirilmesi açısından önem arz eden alanlarda uygulanması planlanan faaliyetlere yer verilmiştir. Yerel kalkınma fırsatında yer verilen her bir çalışma için sonuç ve çıktı göstergeleri belirlenmiştir.

Hem sonuç odaklı programların hem de yerel kalkınma fırsatları çalışmalarını kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin bölgeye katkısını azami ölçüde sağlamak ve ölçmek amacıyla izleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

6. EKLER

1. EK-1-A Ön Fizibilite Konusu Proje Önerileri Listesi
2. EK-1-B Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu
3. Ek-1-C Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu
4. Ek-1-D Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu
5. Ek-1-E Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu